

Read the full book on:
10.1787/agr_outlook-2012-en

OECD-FAO mezőgazdasági kilátások: 2012

Összefoglalás magyarul

- Jelen kiadvány a mezőgazdasági kilátások 18. kiadása, egyben a nyolcadik olyan kiadás, amely az Egyesült Nemzetek Élelmezésügyi Szervezetével (a FAO-val) közösen készült.
- A kiadvány egyesíti magában a két szervezet termékekre, politikai irányelvekre és országokra vonatkozó szakismeretét, valamint a közreműködő tagországok által szolgáltatott adatokat. A jelentés világpiaci trendeket vázol fel a bioüzemanyagok, gabonafélék, olajos magvak, cukor, hús-, hal- és tejtermékek vonatkozásában a 2012–2021 közötti időszakra nézve, továbbá értékelést ad a közelmúltbéli fejleményekről, illetve bemutatja az adott árupiacokon jelentkező legfontosabb problémákat és bizonytalanságokat.
- A közösen kifejlesztett, az OECD AGLINK és a FAO COSIMO modelljén alapuló modellező rendszer elősegíti az előrejelzések konzisztenciáját. A kiadvány külön témaként foglalkozik azzal a kihívással, miként lehetne a mezőgazdasági termelékenység-növekedést fenntartható módon fokozni.

A kilátások rövid összefoglalása

Az árak visszaestek a közelmúltbéli csúcsokról, de a fejlődő országokban továbbra is probléma az élelmiszerár-infláció

Az OECD-FAO mezőgazdasági kilátások közelmúltbéli kiadásai a magas, volatilis mezőgazdasági termékárakra koncentráltak, hangsúlyozva, hogy a piacok reagálásával az árak lejjebb mennek ugyan, ám a továbbra is erős kereslet és bizonyos inputok növekvő költsége miatt magasabb árszint várható. Az árak a várakozásoknak megfelelően valóban csökkeni kezdtek, ám viszonylag magas szinten maradtak. A kiskereskedelmi élelmiszerár-infláció jelentősen visszaesett a 2008-ban regisztrált csúcshoz képest, és csökkent az általános inflációhoz való hozzájárulásának mértéke is. Mindezek ellenére az élelmiszerár-infláció számos fejlődő országban továbbra is magas, és a vizsgált országok többségében még mindig meghaladja az általános infláció mértékét.

A növekvő kereslet kielégítésének kulcsa a termelékenység fenntartható növelése

---

Az árak volatilitása továbbra is probléma, ám ezen belül is a terményhozamok időjárástól függő ingadozása jelenti a fő fenyegetést mindaddig, amíg a készletszintek alacsonyak. A növénytermesztés ismételt fellendülésének köszönhetően a készletszintek nőttek valamelyest, a piaci turbulencia pedig csökkenni látszik 2012-es évben. A globális mezőgazdaság számára most az a legnagyobb kérdés, hogyan növelhető fenntarthatóbb módon a termelékenység az élelmiszerek, takarmányok, üzemanyagok és az élelmi rostok iránti növekvő kereslet kielégítése érdekében.

Várhatóan marad a magasabb árszint

A jelen kiadványban tárgyalt termékek nominálárjai az elkövetkező tíz év folyamán várhatóan felfelé mozdulnak el. A reálértéken számított (inflációval korrigált) árak stagnálnak vagy a jelenlegi szintek alá csökkennek, ám az előrejelzések szerint átlagosan 10–30%-kal haladják meg az előző évtized árait.

Az energiaárak növekedése az előrejelzések alapjául szolgáló egyik legfontosabb feltevés

---

A globális mezőgazdaság egyre inkább összefügg az energiapiacokkal. A makrogazdasági feltevésekben szereplő olajár-előrejelzések átlagosan mintegy 25 dollárral magasabbak az előző évben alkalmazottaknál (hordónkénti 110–140 dolláros sávban mozognak a kilátásokban szereplő időszakra vonatkozóan). Ezek a magasabb olajárak adják az alapját a magasabb mezőgazdasági termékár-előrejelzéseknek, és nemcsak a termelés olaj vonatkozású költségeit érintik, hanem a bioüzemanyagok és az előállításukhoz felhasznált nyersanyagok iránti keresletet is megnövelik.

A korlátozott erőforrások és a magas költségek a felfelé tendáló árak ellenére is gátat szabnak a termelésnövekedésnek

---

A magas árak ellenére is lassúbb termelésnövekedés várható. A globális mezőgazdasági termelés növekedési üteme az elmúlt évtizedekben évi 2% felett volt, ám az előrejelzések szerint a következő évtizedben 1,7%-ra lassul. Az egyre korlátozottabb erőforrások, a környezetvédelmi nyomás és az egyes inputok magasabb költsége várhatóan szinte az összes régióban gátolni fogja a kínálatoldali válasz kiváltását. Ennek fényében jelen kiadvány azt a következtetést fogalmazza meg, hogy nagyobb figyelmet kell fordítani a mezőgazdasági termelékenység növekedés fenntartható fokozására.

A fejlődő országok továbbra is döntő szerepet játszanak a piaci fejleményekben

---

Mivel nagyobb potenciállal rendelkeznek a mezőgazdasági művelésre szánt földterületek növelése és a termelékenység fokozása terén, 2021-ig a fejlődő országok jelentik majd a globális termelésnövekedés fő forrását. Az előrejelzések szerint az éves termelésnövekedés a fejlődő országokban átlagosan évi 1,9% körül várható, szemben a fejlett országok 1,2%-ával. 2021-ig várhatóan újabb 680 millió ember népesíti be a bolygót; ezen belül a leggyorsabb növekedési ütemre Afrikában és Indiában kell számítani. A növekvő jövedelmek és az urbanizáció étrendi változásokhoz vezet, mely a jobban feldolgozott élelmiszerek, zsírok és állati fehérjék felé tolja el a fogyasztást. Mindez a magasabb értékű hús- és tejtermékeknek kedvez, és növeli az állattakarmányozási célokra használt durvaszemcsés gabonafélék és olajos magvak iránti közvetlen keresletet.

A feltörekvő gazdaságok egyre nagyobb részesedést szereznek majd a bővülő mezőgazdasági világkereskedelemben

---

A feltörekvő gazdaságok egyre nagyobb részesedést szereznek majd a bővülő mezőgazdasági világkereskedelemben. A legkiemelkedőbb szerepet azok az országok töltik majd be, amelyek jelentős beruházásokat tettek a mezőgazdasági termelőkapacitás növelésébe, például Brazília, Indonézia, Thaiföld, az Orosz Föderáció és Ukrajna. 2021-re a fejlődő országok adják majd a rizs, az olajos magvak, a növényi- és a pálmaolaj, a fehérjetartalmú élelmiszerek, a cukor, a marhahús, a baromfihús, a hal és a haltermékek exportjának zömét.

Termékekre vonatkozó előrejelzések

Bővül a bioüzemanyag-gyártás és kereskedelem

A globális bioetanol- és biodízel-gyártás az előrejelzések szerint csaknem a duplájára nő 2021-re, erősen koncentrálódva Brazília, az Egyesült Államok és az Európai Unió területén. A bioüzemanyag elsősorban a mezőgazdasági nyersanyagokra épül, és 2021-re várhatóan egyre nagyobb részesedést foglal el a cukornád (34%), a növényi olaj (16%) és a durvaszemcsés gabonafélék (14%) globális termesztésében.

Várhatóan nő az Egyesült Államok és Brazília közötti kétoldalú etanolkereskedelem

---

Az állami mandátumoknak eleget téve várhatóan nő a bioüzemanyag-kereskedelem az Egyesült Államok és Brazília között. A jelen kiadványban megfogalmazott várakozások szerint az Egyesült Államok főként Brazíliából importálna cukornádalapú etanolt a korszerű bioüzemanyagokra vonatkozó mandátuma által keltett belföldi kereslet kielégítésének elősegítésére, míg Brazília elsősorban az Egyesült Államokból importálna alacsonyabb árfekvésű kukoricaalapú etanolt az ország hatalmas kétüzemű járműflottája jelentette kereslet kielégítésére. Az Egyesült Államok alacsony etanol tartalmú üzemanyagok iránti keresletének 2016-tól várhatóan korlátot szab az ún. tartalomkorlát (blend-wall).

A Fekete-tengeri régió nagyobb szerepet játszik majd

A gabonafélék készlet/felhasználás hányadosa a történelmi átlagok alatt marad, felvetve ezzel a jövőbeli árvolatilitás kockázatát. Az Orosz Föderáció, Ukrajna és Kazahsztán várhatóan jelentősebb búzaexportórré válik 2021-re, de a régiót jellemző magas termelésingadozás hatással lehet a globális kereskedelemre és a világpiaci árak volatilitására. Az előrejelzések szerint nagyobb mennyiségű rizsexport várható a legkevésbé fejlett ázsiai országokból, miközben nő az Afrikába irányuló rizsimport.

Kína lesz az olajos magvak legjelentősebb importőre

Az olajos magvak termesztésében és exportjában továbbra is a hagyományos szereplők töltenek be döntő szerepet, ám a feltörekvőben lévő exportőrök, mint például Ukrajna és Paraguay várhatóan egyre nagyobb mértékben járul hozzá a globális export növekedéséhez. Kína, a legnagyobb importőr, az összes világimport több mint felét adja majd. Braziliában az olajos magvak termesztésének növekedése évi 4,9%-ról várhatóan 2% alá lassul a tárgyalt időszak során.

Brazília uralja a cukorvilágpiacot

A cukortermények iránti élelmiszer- és etanol-kereslet középtávon fennmarad, ami a magas cukorárak fenntartását eredményezi. Az ázsiai cukorpiacokat továbbra is a termelési ciklusok jellemzik, ami alkalmanként nagy ingadozásokat eredményez a kereskedelemben, illetve árvolatilitást okoz. Braziliának a cukorpiacon betöltött domináns szerepe miatt az ország cukornádtermésének az etanol- és cukortermelés közötti elosztása fontos piaci hajtóerő marad.

Bővül a húsfogyasztás a fejlődő országokban

A hústermékek iránti megnövekedett kereslet főként a nagy ázsiai gazdaságokból, a nyersolajexportőr országokból és Latin-Amerikából származik majd, mely területeken jelentős jövedelemnövekedés várható. Ebben a feltételezett növekedésben a baromfihús tölt majd be vezető szerepet, lévén a legolcsóbb és a legszélesebb körben elérhető húsfehérje, megelőzve ezzel a legnagyobb hússzektorként számon tartott sertéshússzektor a kiadványban tárgyalt időszak végére.

Az akvakultúrás termelés meghaladja a halászati termelést

A haltermelés jelenti az állati fehérje leggyorsabban növekvő forrását. Az előrejelzésben szereplő időszakban a világ halászati és akvakultúrás termelése várhatóan 15%-kal nő. Az akvakultúrás termelés 33%-os növekedése azonban azt jelenti, hogy 2018-ra már nem a halászat lesz az emberi fogyasztásra szánt haltermelés elsődleges forrása.

A fejlődő országok lesznek a legjelentősebb tejtermelők

A fejlett országokban szerény növekedés várható a tejtermékek fogyasztása terén (kivéve a sajtokat és a friss tejtermékeket), míg a fejlődő régiókban 2021-ig az összes termék terén mintegy 30%-os fogyasztásnövekedés várható. Az előrejelzések szerint a fejlődő országok 2013-ra megelőzik a fejlett országokat a tejtermelés terén; ezen belül is Kínában és Indiában várható nagy növekedés.

Eljött a változás ideje: hosszabb távú perspektívák

A termelésnek 2050-re 60%-kal kell bővülnie

A mezőgazdasági termelésnek az elkövetkező 40 év távlatában 60%-kal szükséges bővülnie ahhoz, hogy ki lehessen elégíteni az élelmiszerek iránti növekvő keresletet. Ez 2050-re éves szinten újabb 1 milliárd tonna gabonafélét és 200 millió tonna búzát jelent a 2005–2007 közötti szintekhez viszonyítva. A termelési mennyiségeket azért is növelni szükséges, hogy elegendő nyersanyag álljon rendelkezésre a bővülő bioüzemanyag-termeléshez.

A nagyobb termelési mennyiségnek nagyobb termelékenységből kell származnia

---

Globális szinten korlátozott a mozgáster a termőterület bővítésére. Az előrejelzések szerint 2050-re az összes művelhető földterület csak mintegy 69 millió hektárral (kevesebb mint 5%-kal) bővül. A megnövekedett termelési mennyiségnek ugyanúgy a termelékenység-növekedésből kell származnia, mint ahogy az elmúlt 50 évben is történt. Tekintettel az egyre korlátozottabb erőforrásokra, a termelékenység növelése központi szerepet tölt be az élelmiszerárak kordában tartásában, ezért kulcsfontosságú tényező lesz a globális élelmiszer-bizonytalanság csökkentésében. A termelékenység-növekedés középtávon elsősorban a fejlődő országok termelékenység-béli lemaradásának csökkentéséből származhat, ám egy stilizált forgatókönyv azt vetíti előre, hogy a nyersanyagként felhasznált termények megnövekedett termelési mennyiségének jelentős része a bioüzemanyag-gyártást szolgálja majd.

A jobb fenntarthatóság kritikusan fontos

A fentiekkel egy időben egyre nagyobb szükség van a rendelkezésre álló földterületek, vizek, tengeri ökoszisztémák, halállományok, erdők és a biodiverzitás fenntartható használatának javítására. A mezőgazdasági földterületek mintegy 25%-a erősen degradált. Számos országban tényként jelentkezik a súlyos vízhiány a mezőgazdaságban. Számos halállományt fenyeget a túlzott lehalászás veszélye, illetve jelenleg is zajlik a túlhalászása. Egyre nagyobb az egyetértés abban, hogy nő a klímaváltozás és az extrém időjárási események előfordulása.

A kormányzatoknak kedvező környezetet kell biztosítaniuk

A jobb agronómiai gyakorlatok ösztönzése, a megfelelő kereskedelmi, műszaki és szabályozói környezet megerősítése, valamint a mezőgazdasági innovációs rendszerek (pl. kutatás, oktatás, fejlesztés, infrastruktúra) megerősítése (a kisgazdálkodók specifikus szükségleteit célzó intézkedéseket is beleértve) jelentik a jelentősben meghatározott alapvető politikai kihívásokat. Az élelmiszer-vesztés és az élelmiszer-hulladék csökkentését célzó intézkedések ugyancsak kulcsszerepet játszanak a növekvő kereslet kielégítésében, valamint az ellátási lánc termelékenységének javításában.

© OECD

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre: www.oecd.org/bookshop

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary !

OECD/FAO (2012), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2012*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2012-en